

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی دیدگاه های سنایی و ابوالعلاء معری در باب عقل

محل انتشار:

کنگره بین المللی زبان و ادبیات (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمد رضا کیخافرزانه - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان

زهرا شیخکی - دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان

خلاصه مقاله:

پهنه ی لایتناهی دنیای ادب آراسته است با ریاحین و ازهار اندیشه های متعالی و بکر و رنگارنگ اندیشمندان و شعرا و قلم فرسایان که در اذهان ادب دوستان ریشه دوانده و طراوت و خرمی را در روح و جان مشتاقان جریان می دهد. این مقاله بنا دارد به بررسی اندیشه های ارزشمند و قابل تامل سنایی و معری که از سردمداران کلام موزون هستند، بپردازد و آراء و نظریات ایشان را در خصوص عقل، پیش چشم علاقمندان قرار دهد. ابو العلاء به عنوان اندیشمندی خردورز، عقل را محور قطب امور می داند که زندگی بر گرد آن می گردد و همچون پیشوایی است که با نور ساطع خویش، راه وصال به حقرا روشن می نماید و به بهترین وجه او را از رذایل اخلاقی و منکرات باز می دارد و مشکلات و گرفتاریها را از قدمگاه انسان عقل مدار بر می دارد و او را به سرمزل سعادتمند رهنمون می شود. در مورد ابوالعلاء معری کتب و مقالات داخلی و خارجی بسیاری به طبع رسیده از جمله ترجمه منظوم و مثنوی اشعار ایشان توسط دکتر امیر چناری و نیز کتاب ابوالعلاء معری در بوته ی نقد ادبی تطبیقی، کاری است از خانم نرجس توحیدی فر، که مطالب بسیار ارزنده و رهگشایی را در بردارد. سنایی در جای جای آثارش به ستایش و تجلیل از عقل پرداخته و منظور نظرش بیشتر عقل اول بوده است. اما گاهرگه های تناقض در کلامش هویداست و این همان زمانی است که عقل در برابر رقیب بی بدیلش عشق، قرار می گیرد و اینجاست که سنایی عاشق، عقل را مورد مذمت قرار می دهد و معتقد است که عقل در برابر عشق و معرفت مانند ستاره های در پیشگاه آفتاب درخشان است. پس مشخص می گردد که با وجود جایگاه والای عقل، در نظام اندیشه ی سنایی، در مواردی آنرا ضعیف و ناتوان و ناکارآمد معرفی میکند. و در مورد سنایی و آثار و افکارش مقالات و پژوهشهای بسیاری صورت گرفته است مقاله ی خانم دکتر مریم حسینی بسیار سودمند واقع شد. در مقدمه ابتدادر مورد زندگی و افکار معری، شاعر زاهد و عقل مدار عرب، مطالبی عرضه می شود و سپس نمونه هایی از اشعار این بزرگان ارایه می گردد

کلمات کلیدی:

ابوالعلاء معری، سنایی غزنوی، عقل، خرد، تطبیق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/582296>

